

Νόηι καὶ κρέας. φράσ. «Εἶναι νύχι καὶ πρέξε.» ποιτ. φίλοι ἀχώριστοι, ὡς οἱ ὄνυχες; ἀπὸ τοῦ κρέκτος ταῦτοσημον τῷ γιῇ πλειστὶ ὡς ἡ κλεῖς μετὰ τοῦ κλείθρου.

Νωπὸς ἀντὶ ὑγρὸς μᾶλλον ἡ θρεγμένος.

(Ἐπειτα συνέχεια).

Ο ΘΑΜΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΚΑΟΥ. (1)

Ο θάμνος ὁ φύων τὸ κακάον, τὸ πολύτιμον αὐτὸν ἀμύγδαλον, αὐξάνει αὐτομάτως εἰς τὰ παρθένα καὶ ἀδιάφθορα δάση τῆς ἐν μέσῳ τῶν τροπικῶν Αμερικῆς. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἐκαλλιεργήθη ἐν Μεξικῷ, μετὰ ταῦτα δὲ εἰς τὰς Ισπανικὰς κτήσεις, εἰς τὰς Ἀντίλλας, εἰς τὰς Φιλιππίνας νήσους, εἰς τὴν νῆσον τῆς Γαλλίας, καὶ εἰς τὴν Βουρβόνην. Τὸ καλλιστηῖς ποιότητος εἶδος τοῦ προϊόντος αὐτοῦ, εἶναι τὸ λεγόμενον κακάον *Trecoideum* καὶ κακάον *δίχροον* τῆς Κολομβίας, ἀνακαλυφθέντο τοῦ Χουμπόλδου καὶ τοῦ Βομπλάνδου.

Ο θάμνος τοῦ Κακάου, κατὰ τὸν Λινατὸν, ἀνήκει εἰς τὴν δεκάτην ἑβδόμην κλάσιν τῆς δεκανδρυκῆς πολυαδελφίας. Ονομάζει δὲ αὐτὸν *[Θεόδρειρα] γίτης* θείαν τροφήν. Ο δὲ *Jussieu* κατατάσσει αὐτὸν, εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν μακλαγοιδῶν φυτῶν καὶ ὁ *de Candolle* εἰς ἄλλην. Ο θάμνος αὐτὸς αὐξάνει μέχρι δύω μέτρων, ἀλλὰ σπανίως συνήθως δυμως βλέπει τις θάμνους ἐνδεικόντες μέχρι δύω μέτρων ὅψους. Τὸ ξύλον αὐτοῦ εἶναι πορώδες καὶ ἐλαφρὸν δὲ φλοιός κανελλείσιον χρώματος. Τὰ φύλλα ἔχουσι μῆκος 25—30 ἑκατοστομέτρων, καὶ πλάτους δέκα εἶναι δὲ προσηρτημένα εἰς τοὺς κλάδους διὰ πλα-

τέων μίσχων, ἐπερστοιχοῦσι, καὶ εἶναι λεῖχ, λογχοειδῆ, νυφώδη καὶ γράμματος ἀγροπρασίου. Τὰ ἀνθητικά αὐτοῦ εἶναι μικρά καὶ ἀσηματικά. Ο κάλυξ συνιστάται ἐκ πέντε φυλλαρίων λογχοειδῶν, ἢ δὲ στεφάνη τοῦ ἀνθους, ἐκ πέντε ἀδυοστήμονας. Τὰ ἀνθητικά τοῦ κακάου ἀνοίγονται τὸ ἔχρι ήνωμένα εἰς ἀνθοδέσμην περὶ τὸν κορμὸν καὶ τοὺς κλάδους, οἵτινες εἶναι ἀχρώματοι καὶ κλίνουσιν ἀπαντάς πρὸς τὰ κάτω. Τὸ χρώμα δὲ τοῦ ἀνθους τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν μεγαλειτέρων κλάδων εἶναι ὠχροκόκκινον. Ο καρπὸς τῶν ἀφοῦ ὥριμάση, εἶναι κιτρινωπός, καὶ δυοιδές πρὸς σικίας· ἢ ἐπιφάνειας αὐτοῦ εἶναι βικνώδης καὶ μάλιστα εἰς τὰ πλάγια. Ή ἐσωθεν σποροθήκη, ἐνομαζομένη κυρίως κακίον, διαιρεῖται εἰς πέντε μεμβρονώδεις λοβούς μὴ διαρκεῖς, πλήρεις ἐξ 25 μέχρι 40 κόκκων ὀσειδῶν, γνωστῶν εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπὸ τὴν ἐνομασίαν κακάον. Αἱ κυριώτεραι διερροές τοῦ κακάου, εἶναι τὸ *Sokoroumukor* τῆς Μεξικῆς· τὸ *Karab* τῆς Βενεζούελας, τῆς Γουατζαράς καὶ τοῦ Πόρτο Καμπέλλου· τὸ *Maracháibor* καὶ τὸ τῆς *Μαγδαληνῆς* τὸ *Fonabakoné*· τὸ κακάον *Triuwád*, τὸ *Maraníar* καὶ τὸ *Paçá* τῆς Βραζιλίας· τὸ τῆς *Kaiberrap* ἐν Γιλάνῃ καὶ τέλος τὸ κακάον τῶν *rhe-* *saw*, ἐρχόμενον ἐξ Αἴτίου, Γουαδελούπης, Ιαματίνης, Μαροτινίκας, Άγιας Λουκίας, τῆς νήσου Βουρβόνος, τὸ διποίον εἶναι τῆς κατωτέρως ποιότητος. Ή γημικὴ ἀνάλυσις ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. Πχίσην ἀπέδειξεν, διτὶ τὸ ἀμύγδαλον αὐτὸν συνιστάται ἐκ 52 μερίδων λιπαρᾶς ούσίας, (Βουτύρου τοῦ κακάου), 20 γάλακτος, ούσιας τῶν ἵνων καὶ ἄλλων ὄλων *dext-* *erikón* δύω καρφῶν 10 ἀμύδου, δύο *cellulose*, 4 μεταλλικῆς ὄλης· δέκα ὑγροσκοπικοῦ ὄδατος, καὶ ἕχους χρωματιστικῆς ὄλης καὶ ἀρωματικῆς εὐωδίας.

Πικρετὸς τῶν καθημερινῶν συλλογῶν γίνονται καὶ εἰδικὴ δύω· ἡ τῶν Χριστουγέννων, καὶ ἡ τοῦ Αγίου Ιωάννου. Ο καρπὸς τοῦ κακάου συλλεγόμενος, ἀποταμιεύεται ἐπὶ δύω καὶ τρεῖς ἡμέρας εἰς ὑποστεγάσματα. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ αὐτὸν συντρίβουσι τὸ φλοιὸν αὐτοῦ, ἐκβάλλουσι τὰ ἀμύγδαλα καὶ τὰ θέτουσιν εἰς ἀποθήκην, ὀνομαζόμενην καθαρτήριον, ὅπου τὰ ἀμύγδαλα καθαρίζονται ἀπὸ τῆς γλουτούς ούσιας τὴν διποίαν περιέχουσι. Άφοῦ δὲ ἐκ νέου ξηρανθῶσι, τὰ θέτουσιν εἰς τὰς ἀποθήκας, ἡ τὰς ἐμβάλλουσιν εἰς τὴν γῆν, διὰ ν' ἀνιδρώσωσιν, ἡ ἀνιδράσωσιν δὲ λέγουσιν οἱ ἄποικοι. Άφοῦ δὲ ἡ ἀνιδρωσίς τελειώσῃ, ἀποδεικνυόμενη ἐκ τοῦ βαθύτερου χρώματος τοῦ ἀμυγδάλου, τότε ἐπαναργίζουσι τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, καὶ ἀφοῦ τελειώσωσι καὶ αὐτὴν τὴν πρᾶξιν, πωλοῦσι τὸ κακάον εἰς τὴν ἀγοράν.

Κατά τινα δὲ παράδοσιν τῶν Μεξικανῶν, τὸ Κα-

(1) Πάντες γνωρίζουσιν ὅτι ἡ σοκολάτα εἶναι πολλὰ εὐεργετικὴ τροφὴ διὰ τὸν ἀνθρωπὸν καὶ βεβαίως ἔτι πλέον τοῦτο ἡ εἰς τὰ πεφωτισμένα ἕθη τῆς Εὐρώπης μεγάλη κατανάλωσις αὐτῆς. Δὲν γνωρίζουσιν δύοις τὴν καταγωγὴν τοῦ καρποῦ κακάου, ἐξ οὐδὲ σοκολάτα κατασκευάζεται, τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν πολλαπλασίαν τῶν διαφόρων εἰδῶν τούτου. Ο πόθος μου εἰς τὴν μεταφορὰν τῆς σοκολάτας καὶ ἡ πολλὴ μου προσπάθεια διὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας αὐτῆς, ἐκκανοποιοῦνται ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν ἣν οἱ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ἀθηνῶν εὔρισκομενος Ἑλληνες ἀποδίδουσιν εἰς τὸ κατάστημά μου. Πρὸς δὲ ἔκρινα πρέπον διὰ πολλοὺς ἐκ τῶν δρμογενῶν μὴ γνωρίζοντας ἀρκούντως τὰ περὶ τούτων, νὰ μεταφράσω ἐκ τοῦ γχλλικοῦ τὴν κατωτέρω ἐκθεσιν περὶ κακάου καὶ λοιπῶν, ὅπως λάβωσιν οὗτοι καλητέρουν γνῶσιν τούτων.

κάνον θεωρεῖται παρ' αὐτῶν διτί ἔχει θείου καταγωγήν· καὶ πρὸν ἡ δημιλήσωμεν περὶ τῆς καλλιεργείας τοῦ φυτοῦ αὐτοῦ νομίζομεν ωφέλιμον νὰ διηγηθῶμεν τὴν περίεργον ταύτην πρόβληψιν.

Κατζαλκάουλτ, ὁ κηπουρὸς καὶ προφήτης, ἐφερεν ἀπὸ τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισον τὴς Ἐδὲμ, ὅπου αὐτὸς μετηνέθη, τοὺς σπόρους τοῦ Κουάτ-καχάουλτ· καὶ αὐτὸς ἐκελλιέργησεν αὐτοὺς εἰς τοὺς κήπους αὐτοῦ ἐν Ταλτζιτεπέκ. Ἐτρέφετο δὲ τῶν καρπῶν, καὶ εὑρράκινετο ἐκ τοῦ γλυκυτάτου ποτοῦ τοῦ ἐξ αὐτοῦ κατασκευαζόμενου. Ή οὐρανίκ αὕτη τροφὴ, καὶ αὐτὸς τὸ θεῖον νέκταρο, ἀνέπτυξεν εἰς αὐτόν τινας ψυχικὰς δυνάμεις καὶ τὸν ἐπροίκισαν μὲ τὴν παρασμοὺς ἐπιτήμησε. Απασῶν δὲ τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων ἐγένετο εἰδήσων, καὶ οὐδὲν αὐτὴ ἡ φύσις ἐκάλυπτε πλέον μυστήριον εἰς αὐτόν. — Ἀλλ' ἡ γνῶσις αὕτη τὸν κατέστρεψεν. Αὐτὸς συνήθροιζε περὶ αὐτὸν δπαδοὺς καὶ μύστας τινάς, τοὺς ὄποιους ἐδίδασκε τὴν Γεωργικὴν, τὴν Ἀστρονομίαν, καὶ τὴν Ἰατρικὴν. Οἱ δὲ λαὸς τοῦ Ἀνζνάκ, σεβόμενος τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ θαυμάζων τὴν ὑπερφυῆ ἐπιστήμην του, τὸν ἐξέλεξεν ἀρχηγὸν του. Εὔνοούμενος ὑπὸ τῶν θεῶν ἔκινε τὴν ἀντικαλίκιν τῶν ἀλλων, ἀλλ' οὐδὲτες ἀντεποιείτο τὴν θέσιν του. Τὰ ἀνάκτορα αὐτοῦ ἐν Τουλάζ ἦσαν τὰ ὠρειότερα καὶ λαμπρότερα τῆς οἰκουμένης, ὁ χρυσὸς, ὁ ἀργυρὸς, οἱ πολύτιμοι καὶ την μαλφεῖς λίθοι ἦσαν τὸ μόνον ὑλικόν τῆς οἰκοδομῆς. Ἐξαισίκ; δ' ὠραιότητος καὶ πλήρεις θελγήτρων γυναικεῖς ἐκόσμουν τὰ τερπνά καὶ εὐφρόσυνα ἐκεῖνα μέρη καὶ ἐσπειρον εύτυχίν ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ μακαρίου ἔκείνου ἀνδρὸς τὸν δποῖον ὁ δῆμος ἐλέτρευε καὶ ὑπερηγάπτα, οἱ δὲ μύσται καὶ δπαδοὶ του ἐσέβοντο. Ἀλλὰ φεῦ! ἡ ἀνθρώπινος φιλοδοξία εἶναι ἀκόρεστος. Οἱ Κατζαλκάουλτ, ἐπεθύμει νὰ ἥγαιναι ἀθάνατος. Μάγος δέ τις φίλονῶν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ὑπερσχέθη νὰ κορέσῃ τὴν μόνην ταύτην ἐπιθυμίαν του. Ἐπαρουσίας λοιπὸν αὐτῷ φιλάλην ἐμπεριέχουσαν ποτὸν τι, δπερ ἥθελε τὸν καταστῆσαι ἀθάνατον· ἀλλ' ἄμφι αὐτὸς τὸ ἐκάνωσε κατέστη παράφρων. Λύτὸς κατέστρεψε πᾶν δὲ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν φρόνησις ἄλλοτε εἴχε συστήσει, καὶ διέσπειρε τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν καταστροφὴν ἐπὶ τοῦ δήμου τὸν δποῖον ἄλλοτε εἴχε καταστήσει εύτυχη. — Μετὰ ταῦτα ἐγκατέλιπε τοὺς κήπους του, ἐπέρασε τὴν Νουκατάν καὶ ἔγινεν ἄφαντος· εἰς Ίουκά, ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Πνεύματος, διὰ νὰ μετακυρρωθῇ εἰς πνεῦμα τῆς βροχῆς καὶ τῆς δρόσου καὶ ἐπομένως αἰτίαν τῆς γηίνου καρποφορίας. Οἱ λαοὶ τῆς Ἀμερικῆς εἰς ἀνάμνησιν τῶν εὐεργεσιῶν τούτων τὸν Ἑλέτρευσον ὑπὸ τὸ δνοιούχον Βατάν ἡ δρεως περιβεβλημένου ὑπὸ θείων καὶ οὐρανίων πτερῶν. Οἱ δπαδοὶ του διέδωκαν τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ διὰ τῆς μυ-

σεως. Τινὲς δὲ συγγραφεῖς θέλουσιν διτί ὁ Κατζαλκάουλτ αὐτὸς εἶναι ὁ ἄγιος Θωμᾶς διτὶς μετέβη, καὶ ἐκάρυυζε τὸ εὐχαριστικὸν εἰς τὸν Νέον Κόσμον.

(Ἐκ τῆς ἐφημερίδος L' industrie illustrée.)

ΚΟΙΛΙΟΣ

ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΠΙ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑ.

(Συνέχ. Τὸς φυλλαδ. 333.)

B.

Ἀλλ' ὁ Κοίλιος δὲν ἐγένετο μόνον ἡρωικῶς ἐρωτικῶς περιπτειῶν καὶ δὲν ἡρέσθη εἰς τὴν κοῦφον δόξαν προτύπου τῆς κομψοπρεπείας παρὰ τῇ ἡρωατικήνεολαίᾳ. Εἶχε καὶ προτερήματα συβαρώτερα. Χάρις εἰς τὰ μαθήματα τοῦ Κικέρωνος, ἐγένετο ταχέις μέγας ἥττωρ. Μετὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς ἀφέσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τιμίας ἐκείνου καθεμονίας, παρῆλθεν εἰς τὸν δῆμον ἐν δίκη καθ' θιν ἐπάλλιαι πρὸς αὐτὸν τὸν Κικέρωνα· καὶ διαθητής ἐνίκησε τὸν διδάσκαλον. Ἀπὸ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης, ἡ φήμη αὐτοῦ ἐμεγαλύνθη. Καὶ ὑπῆρχον μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἥττορες; μᾶλλον αὐτοῦ θαυμαζόμενοι ὑπὸ τῶν φιλοκάλων ἀνθρώπων καὶ κρινόμενοι ἐντελέστεροι κατὰ τὴν δεινότητα, οὐδένα δικιας ἐριθεῦντο περισσότερον διὰ τὴν ζωηρότητα τῶν ἐπιθέσεων καὶ τὴν πικρίαν τῶν εαρκασμῶν. Διέφερεν ἴδιως εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ παρὰ τοὺς ἐναντίους γελοίου καὶ τὴν σύντομον κατασκευὴν ἐπὶ αὐτῶν διηγημάτων εἰρωνικῶν καὶ σκληρῶν διτῶν ἀδύνατον θιν ν' ἀμνημονήσῃ τις. Τούτων δὲν διεσώθη μέχρις ἡμέραν ὑπὸ τοῦ Κοίντηλαικοῦ, ἀνυφερόμενον ὡς παράδειγμα τοῦ εἶδους καὶ διδάσκον ἡμᾶς τὴν δεινότητα τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου σκόπτου. Ἐν τῷ τεμαχίῳ τούτῳ πρόκειται περὶ τοῦ ἀντωνίου ἔκείνου, διστις ὑπῆρχε συνάδελφος τοῦ Κικέρωνος ἐπὶ τῆς ὑπατείας, καὶ διστις, καὶ τοις εφόδοις ἐπαινούμενος ἐν τοῖς Κατιλιναῖς, μέτριος μόνον βαζδιούργος θιν καὶ ἀγροτικὸς ἀκόλαστος. Ληστεύσας, κατὰ τὰ εἴθισμένα, τὴν Μακεδονίαν θιν ἐκυβέρνα, ἐπειτέθη κατά τινων ὅμορων λαῶν, ὅπως κτηστητας δικαιώματα θριάμβου, προσδοκῶν εὔκολον ἐπιτυχίαν· ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὰς ἡδονὰς προσέχων θιν εἰς τὸν πόλεμον, ήττηθη αἰσχρώδη. Οἱ δὲ Κοίλιος προσέβλητον αὐτῷ ἐπανελθόντι, διηγεῖτο θιν μᾶλλον ἐπενόει ἐν τῇ ἀγοραῖς αὐτοῦ ὅργις, ἐν οἷς διατριπγός ἀνασθητος ὑπὸ μέθης κατελαμβάνετο ὑπὸ τῶν ἐναντίων.

* Γυναῖκες, οἱ συνήθεις αὐτοῦ ἀξιωματικοί, ἐπλήρουν τὴν αἴθουσαν τῆς ἐστιάσεως, ἐκτάσην ἐπὶ τῶν κλινῶν πασῶν, θιν τῆς κάκτους κατά γῆς κατακεκλιμέναι. "Ἄμα μεθοῦσαι θιν εἰς έγχρος ἔρθασσεν, ἀμιθωνεῖς; ὑπὸ ούρον δοκιμάζουσιν δπας